

prima instanță: Judecătoria Cahul
Judecător: L. Turculeț
instanța de apel: Curtea de Apel Cahul
Judecători: G. Vavrin, R. Petrov, I. Dănăilă
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție
Judecători: T. Vieru, N. Craiu, I. Oprea

ÎNCHEIERE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu și Iuliana Oprea

examinând cererea de revizuire declarată de către Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip,

în pricina civilă la cererea depusă de către Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, persoană interesată Primăria orașului Cahul, intervenienții accesorii Muzeul orașului Cahul și Consiliul raional Cahul privind constatarea faptului cu valoare juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 8 noiembrie 2016, menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 1 martie 2017, prin care a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip,

c o n s t a t ă :

La 13 iulie 2015, Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, persoană interesată Primăria orașului Cahul, intervenientul accesoriu Muzeul orașului Cahul a depus cerere privind constatarea faptului cu valoare juridică.

În motivarea acțiunii, petiționarii au indicat că, la 03 iulie 1940, în or. Cahul, familia lor a fost represată politic, deposedați de avere, iar mai apoi exilați în Kazahstan pe motiv că sunt evrei. La baza acestor evenimente a fost decizia a Sovietului Suprem al RASSM împreună cu alte familii de evrei și germani, conform listelor prezentate în Primăria Cahul. Concretizează că au fost supuși represiunilor

următorii membri ai familiei: părinții - Rafael și Ana; copii - Anatolii, Grigorii, Claudia; unchii - Solomon și Ester, precum și fiicele lor mai mici.

Prin urmare, relatează că inițial s-au refugiat la niște prieteni în or. Comrat, apoi în vara anului 1941 au ajuns în or. Akmola, Kazahstan, iar Grigorii a rămas în or. Comrat, pentru că avea 10 ani. În anul 1953, după moartea lui I. Stalin, au revenit în Moldova și s-au stabilit în Chișinău, emigrând în SUA.

În acest context, au menționat că s-au adresat la organele competente pentru reabilitare, după ce au aflat despre desecretizarea dosarelor celor repressați. Faptul represiunilor este confirmat de lucrarea „Cartea Memoriei”, însă de organele oficiale li s-a refuzat reabilitarea din motivul că nu există astfel de dosar. Prin urmare, petiționarii consideră că familia lor a fost victima represiunilor politice, deoarece au fost omorâți membrii familiei, fiind lipsiți de avere și deportați în Kazahstan pe teme etnic și pentru deținerea unei averi impresionante.

În opinia lor, ei urmează să fie declarați nevinovați și reabilitați în fața societății.

Solicită Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, constatarea faptului represiunilor politice în privința familiei lor la 03 iulie 1940, cu reabilitarea în drepturi a familiei Goldenștein expropriate și deportate din Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească din or. Cahul în componența: tatăl – Goldenștein Rafael, mama – Goldenștein Anna (decedați 1960, respectiv 1966); fiilor – Anatolii și Grigorii, precum și fiicei Klavdia (născută în 1922 – decedată la 2009).

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 07 decembrie 2015, a fost dispusă scoaterea de pe rol a cererii de constatare a faptului cu valoare juridică depusă de petiționari, din motivul constatării unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești. (f. d. 72)

La 14 martie 2016, Colegiul judiciar al Curții de Apel Chișinău a admis recursul declarat de petiționari, prin intermediul avocatului Igor Filip, și au casat integral încheierea din 07 decembrie 2015. Pentru a hotărî astfel, instanța a statuat că prima instanța nu a indicat care circumstanțe în opinia sa constituie litigiu de drept comun, ci doar s-a limitat la o concluzie general abstractă, fără a-și motiva soluția.

La fel, instanța de apel a considerat că prima instanța urma să atragă în proces în calitate de intervenient accesoriu Consiliul raional Cahul. (f. d. 84 – 89)

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 01 aprilie 2016, a fost dispus chemarea în calitate de parte interesată Primăria or. Cahul și intervenienții accesorii Muzeul orașului Cahul și Consiliul raional Cahul. (f. d. 95)

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 23 mai 2016, a fost respinsă acțiunea, ca fiind neîntemeiată. (f. d. 113, 120 – 123)

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 8 noiembrie 2016, a fost respinsă cererea de apel declarată de Goldenștein Anatolie și Goldenștein Grigore, fiind menținută hotărârea Judecătorei Cahul din 23 mai 2016.

La adoptarea soluției, instanța de apel a statuat că petiționarii nu au demonstrat exproprierea familiei sale de averea pe care o posedau, precum și faptul că au fost deportați în or. Akmola, Kazahstan. Or, lucrarea artistico-documentară „Cartea Memoriei” a Muzeului Național de Istoria Moldovei, fiind prezentată în calitate de probă, nu conține date despre sursele informațiilor privind deportarea familiei Goldenștein în 1940. Astfel, din explicațiile petiționarilor, a reieșit că ei singuri au părăsit orașul, deplasându-se inițial în or. Comrat, iar ulterior în or. Akmola, Kazahstan, fără a fi duși forțat de la locul de domiciliu. (f. d. 183)

În același timp, Colegiul judiciar a conchis că petiționarii nu au probat deposedarea de bunurile imobile, pe care le aveau în proprietate. (f. d. 184)

La 3 ianuarie 2017, Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip, au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 8 noiembrie 2016, solicitând casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 1 martie 2017, a fost considerat inadmisibil recursul, formulat de Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip. (f. d. 200 – 204)

La 21 martie 2017, Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip, au depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 noiembrie 2016, solicitând casarea deciziei menționate și rejudecarea cauzei, cu admiterea acțiunii.

În argumentarea poziției sale, revizuenții au reamintit că motivele respingerii apelului a constituit lipsa suportului probatoriu privind deposedarea averii lor de către stat și deportarea acestora în or. Akmola, Kazahstan. Astfel, au recunoscut că, la 8 noiembrie 2016, nu dețineau înscrisuri referitor la aceste circumstanțe. Cu toate acestea, avocatul acestora a precizat în ședința de judecată din 8 noiembrie 2016 că au fost expediate cinci interpelări în adresa arhivelor din Kazahstan, una dintre care prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, Oficiul Consular al Republicii Moldova în or. Astana.

La acest capitol, se arată că, la 2 martie 2017, prin intermediul Consulului Onorific, a primit răspunsul nr. DCA11/727 din 13 decembrie 2016, prin care se confirmă deținerea în or. Akmola a familiei Goldenștein, precum și supunerea cet. Goldenștein Haia Reful (anul nașterii 1922) împreună cu membrii familiei la muncă în cadrul stației de trenuri Astana (fosta Akmola) în perioada 19 august 1943 - 06 septembrie 1945. Concomitent, prin scrisoarea 2-20-16-09338 din 14 decembrie 2016, Procuratura Generală a Republicii Kazahstan a comunicat Consulatului Onorific al

Republicii Moldova în Kazahstan referitor la demersul în privința familiei Goldenștein, care este în derulare.

În aceeași ordine de idei, revizuenții au învederat că, prin răspunsul Arhivei or. Astana nr. 06/290 din 5 decembrie 2016, Consulatul Onorific al Republicii Moldova a fost informat despre trimiterea adresării sale către filiala din or. Akmolinsk SA Kazvtorcermet și GKKP Colegiul Tehnic din or. Astana, procese care se desfășoară în fața autorităților respective ale Republicii Kazahstan. Ulterior, la 10 martie 2017, în urma interpelării avocatului lor, a fost primit răspunsul Arhivei Naționale a Republicii Moldova nr. 971 din 9 martie 2017, precum că petiționarul Goldenștein Rafail s-a aflat printre evreii plasați în Lagărul de concentrare a evreilor (GHETOU) a or. Cahul în 22 iulie 1941, care se află la gestiunea Poliției or. Cahul, secția siguranță. Așadar, sub nr. 140 din Registrul de Evidență a Evreilor din Lagărul Cahul se conține numele de familie Goldenștein Rafail, evreu din or. Cahul, comerciant în vârstă de 50 ani, probă directă în viziunea lor, a supunerii familiei evreiești Goldenștein represiunilor politice cu deposedarea de avere. Prezenta listă a evreilor se deține în materialele transmise de către Serviciul de Informație și Securitate către Arhiva Națională în iarna anului 2017, în inventarul 97 mapa 1 foaia 20, fapt autentificat de către amprenta umedă pe verso a răspunsului menționat mai sus.

Consideră Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip, că acest răspuns constituie o circumstanță în sensul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă. Totodată, subliniază că, la 1 martie 2017, ziua examinării recursului, nu se aflau în posesia acestor probe directe, deoarece nu au avut și nici nu au acces la fondurile Arhivei Naționale. În acest mod, pretind că au întreprins toate măsurile pentru a afla toate faptele esențiale ale pricinii, fiind demonstrat, până într-un final, că față de familia Goldenștein au fost aplicate represiuni politice prin amplasarea în lagăr de concentrare, deportarea în Kazahstan și deposedarea de averea.

În sfârșit, revizuenții sugerează că actele prezentate indică în mod direct că proprietatea familiei lor a intrat în proprietatea statului, și anume Primăria or. Cahul.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Cu toate acestea, având în vedere că dispozițiile Codului de procedură civilă nu investesc Curtea Supremă de Justiție cu competența de a judeca pricini civile, în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată, și ținând cont de practica judiciară, dar și în virtutea modificărilor operate la Codul de procedură civilă, prin Legea nr. 155 din 05 iulie 2012 (în vigoare din 30 noiembrie 2012),

instanța de judecată examinează cererea de revizuire în lipsa participanților la proces. Data și ora judecării pricinii a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport de criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, *în modul stabilit de lege*, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În aceeași ordine de idei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în jurisprudența sa consecventă, că dreptul de acces la o instanță nu este absolut. El poate da ocazia unor limitări implicit admise, deoarece el reclamă prin însăși natura sa o reglementare din partea statului. În elaborarea unei astfel de reglementări, statele se bucură de o anumită marjă de apreciere. Cu toate acestea, limitările aplicate nu pot restrânge accesul deschis individului de o manieră sau într-o asemenea măsură încât dreptul să fie atins în însăși substanța sa. Mai mult decât atât, ele nu se conciliază cu art. 6 § 1 decât dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat (a se vedea, inter alia, *Lupaș și alții c. României*, 23 noiembrie 2006, para. 62 – 64; *Jones și alții c. Regatului Unit*, 14 ianuarie 2014, para. 186; *Cornea c. Moldovei*, 22 iulie 2014, para. 22; *Urechean și Pavlicenco c. Moldovei*, 2 decembrie 2014, para. 39).

Prin urmare, legislatorul a prevăzut, în art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Sub acest aspect, potrivit art. 447 lit. a) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire: părțile și alți participanți la proces. Iar, în completarea acestei norme de drept, art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prescrie că, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Totodată, rațiunea celor prezentate impune, în mod logic, că în cazul când revizuirea este declarată prin reprezentant, la cererea de revizuire se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În concluzie, ansamblul acestor norme de drept urmăresc scopul legitim al protecției intereselor legale ale persoanei reprezentate, întrucât, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Din analiza cererii de revizuire declarate de Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, rezultă că revizuienții au fost reprezentați de avocatul Igor Filip, care a semnat propriu – zis cererea supusă examinării (f. d. 208). Mai mult, în fazele procesual anterioare, interesele acestora au fost apărate, la fel, de avocatul Igor Filip, fiind împuternicit prin mandatul seria MA nr. 0325745 din 12 noiembrie 2014 (f. d. 40).

Totodată, potrivit mandatului indicat *supra*, se observă că, în conformitate cu art. 81 din Codul de procedură civilă, împuternicirile avocatului Igor Filip în instanța de judecată sunt: de a semna și depune cereri de chemare în judecată; de a modifica obiectul și/sau temeiul acțiunii; de a încheia tranzacția; de a recunoaște total și/sau parțial acțiunii; de a reprezenta clientul în lipsă și de a semna/depune apel și recurs (f. d. 40, *pe verso*).

În acest sens, instanța de judecată subliniază că revizuirea este o cale de atac de retractare, distinctă de apel și recurs, care presupune redeschiderea procedurilor judiciare în privința unei cauze civile, reglementată de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă (art. 446 - 453). Conjunctură relată implică obligația pozitivă a reprezentantului părții interesate de a confirma prin mandat împuternicirea de a contesta o hotărâre în ordine de revizuire.

Dimpotrivă cu cele prezentate, instanța notează că petiționarii Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii au specificat că avocatul lor, Igor Filip, are dreptul să semneze și să depună doar cerere de apel și recurs. Așadar, în realitate, avocatul Igor Filip a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 8 noiembrie 2016, solicitând casarea deciziei instanței de apel și rejudecarea cauzei, însă fără a anexa un alt mandat, semnat de către revizuienți.

În aceste circumstanțe, instanța a stabilit cu certitudine că, la această etapă, revizuirea declarată de Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii este depusă de către o persoană care nu este în drept să-l declare, iar, sub sancțiunea art. 451 alin. (1) din CPC, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care cererea de revizuire este semnată de o persoană care nu este abilitată cu acest drept în condițiile legii, iar, în principiu, această soluție nu poate fi privită ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

Un raționament subsidiar în susținerea acestei poziții constă în faptul că revizuienții au fost reprezentați de avocatul Igor Filip, care, conform art. 1 din Legea cu privire la avocatură, este persoana abilitată și calificată, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lui. În mod corespunzător, acesta a fost în măsură să cunoască condițiile pentru admisibilitatea unei cereri de

revizuire, în baza modului de redactare a articolelor 81 și 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă și interpretarea suficient de clară și coerentă a acestora de Curtea Supremă de Justiție în jurisprudența sa constantă, cu privire la necesitatea suplimentară a confirmării de către avocat a împuternicirilor sale, dacă în dosar lipsește un asemenea act.

În conformitate cu art. 453 al. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Astfel, având în vedere circumstanțele determinate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide că revizuirea declarată de Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip, a fost intentată de o persoană care nu este în drept să o depună, urmând a fi considerată inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269 - 270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea de revizuire declarată de Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, prin intermediul avocatului Igor Filip, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 8 noiembrie 2016, menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 1 martie 2017,

în pricina civilă la cererea depusă de către Goldenștein Anatolii și Goldenștein Grigorii, persoană interesată Primăria orașului Cahul, intervenienții accesorii Muzeul orașului Cahul și Consiliul raional Cahul privind constatarea faptului cu valoare juridică, ca fiind inadmisibilă.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători,

Nicolae Craiu

Iuliana Oprea